

Activitats per a recuperar

Nietzsche

A continuació s'indiquen les activitats que heu de fer del fuls següents:

- S'han de fer totes les activitats del document.

Els criteris d'avaluació d'aquestes activitats són els següents:

Heu de respondre a totes les qüestions que s'han indicat de manera amplia i raonada. Això vol dir que heu d'explicar àmpliament les respostes argumentant les idees i/o opinions que heu exposat. Cal fer palès que heu entès la pregunta i que justifiqueu la resposta amb arguments, raonaments i/o informacions que evidencien la comprensió del tema tractat a la qüestió. Les respostes ambigües i no raonades o no justificades seran considerades insuficients i per tant es penalitzaran.

Igual que en el projecte "Apunts" és tindrà en compte:

- Si es presenta el document amb les dades de l'alumne/a, projecte, professor, dates de lliurament, etc.
- Si es presenta amb redacció clara i polida, sense faltes d'ortografia i respectant els apartats i paràgrafs.
- Si es segueix les pautes indicades a les respostes.

UNITAT 1

Comentaris de text

els quals la lluita és constant i la reconciliació només té lloc esporàdicament. Aquests noms els manllevem als grecs, els quals fan perceptibles per a l'home intel·ligent les profundes doctrines secretes de la seva visió de l'art (però no per mitjà de conceptes, sinó amb les figures incisivament clares del món dels seus déus). En relació amb les seves dues divinitats artístiques, Apol·lo i Dionís, neix el nostre coneixement sobre el fet que en el món grec subsisteix una síntesi enorme, pel que fa a l'origen i les metes, entre l'art de l'escultor (l'art apol·lini) i l'art no escultòric de la música (l'art dionisiac). Aquests dos instints tan diferents marxen plegats, gairebé sempre en oberta discòrdia entre si i excitant-se mútuament per donar a llum fruits nous i cada vegada més vigorosos, per perpetuar la lluita d'aquella antítesi sobre la qual, només aparentment, la paraula comuna "art" construeix un pont. Fins que, finalment, per mitjà d'un miraculós acte de la "voluntat" hel·lènica, s'aparellen, i aleshores engendren l'obra d'art alhora dionisiaca i apol·línica de la tragèdia àtica.»

FRIEDRICH NIETZSCHE
El naixement de la tragèdia

Questions

- Assenyala les diferències entre els qualificatius *apol·lini* i *dionisiac*.
- Com és el nou ésser humà que il·lustra Nietzsche?
- Què significa la tragèdia per a Nietzsche?

Text 6

«A mi mateix aquesta irreverència de pensar que els grans savis són tipus decadents se'm va ocórrer, per primera vegada, en un cas en què s'hi oposa de la manera més enèrgica el prejudici docte i indocte: em vaig adonar que Sòcrates i Plató són símptomes de decaïment, instruments de la dissolució grega, pseudogrecs, antigrecs. Aquest *consensus sapientum* (consens dels savis) no demostra pas —cosa que cada vegada he anat comprénent millor— que tinguessin raó en allò en què coincidien; ans al contrari, posa de manifest que ells mateixos, aquests grans savis, coincidien fisiològicament en una cosa: a adoptar —o haver d'adoptar— una mateixa actitud negativa davant de la vida.

Quan hom té la necessitat de convertir la raó en quelcom tirànic, tal com va fer Sòcrates, per força s'esdevé el no menyspreable perill que alguna altra

Text 5

«Haurem fet un gran pas endavant en el camp de la ciència estètica quan hàgim arribat no només a la intel·lecció lògica, sinó també a la seguretat immediata de la intuïció segons la qual el desenvolupament de l'art està relacionat amb la duplicitat dels objectes apol·linis i dionisiacs, de la mateixa manera que la generació depèn de la dualitat dels sexes, entre

Comentaris de text

UNITAT 1

cosa també caigui en la tirania. Aleshores hom va percebre que la racionalitat era la salvadora, i que ni Sòcrates ni els seus “malalts” no es podien deslliurar de ser racionals —cosa que era *de rigueur* (de rigor), el seu últim remei. El fanatisme amb què tota la reflexió grega es llança cap a la racionalitat revela una situació preocupant: hi havia el perill de tenir una sola elecció, a saber, defallir o ser absurdament racionals [...]. El moralisme dels filòsofs grecs a partir de Plató té unes disposicions patològiques, la qual cosa també es pot dir pel que fa a la seva estima vers la dialèctica. Raó = virtut = felicitat simplement significa: cal imitar Sòcrates i fixar de manera permanent, contra les apetències obscures, una llum diürna —la llum diürna de la raó. Cal ser intel·ligents, clars i lúcids costi el que costi: tota concessió als instints, a l'inconscient, condueix cap avall [...].»

FRIEDRICH NIETZSCHE
El crepuscle dels déus

Qüestions

- Per què Nietzsche critica tota la cultura occidental?
- Per què l'autor afirma que la decadència de la cultura occidental s'inicia amb Sòcrates?
- En què consisteix la «filosofia a cops de martell»?

Text 7

«En la meua peregrinació a través de les nombroses morals, unes de més delicades i altres de més grol·leres, que fins ara han dominat o continuen dominant la Terra, he observat certs trets que es repeteixen al mateix temps i que s'entrelliguen d'una manera regular, fins que finalment se m'han revelat dos tipus bàsics, la qual cosa ha posat en relleu una diferència fonamental. Hi ha una *moral de senyors* i una *moral d'esclaus*, fins i tot en un mateix home, dins d'una sola ànima. (M'afanyo a afegir que en totes les cultures més elevades i més entremesclades també tenen lloc intents de mediació entre ambdues morals i que, encara amb més freqüència, s'esdevenen la confusió d'aquestes i el seu recíproc malentès, i fins i tot, a vegades, una ruda juxtaposició.) Les diferències morals dels valors han sorgit o bé d'entre una espècie dominant —que hauria adquirit consciència, amb un sentiment de benestar, de la seva diferència respecte de l'espècie dominada— o bé d'entre els dominats, els esclaus i els subordinats de qualsevol

grau. En el primer cas, quan els dominadors defineixen el concepte “bo”, hom sent que els estats aníms elevats i orgullosos són allò que distingeix i determina la jerarquia. L'home aristocràtic allunya de si mateix aquells éssers en els quals s'expressa el contrari d'aquests estats elevats i orgullosos: els menysprea. Hom nota de seguida que en aquesta primera espècie de moral l'antítesi “bo” i “dolent” és sinònima d’“aristocràtic” i “menyspreable”, mentre que l'antítesi “bo” i “malvat” és d'una altra procedència. Hom menysprea el covard, el poruc, el mesquí, qui pensa en l'estreta utilitat, i també el desconfiat de mirada servil, qui es rebaixa a si mateix, l'espècie canina d'home que es deixa maltractar, l'adulador que mendica i, sobretot, el mentider, ja que una de les creences fonamentals de tots els aristòcrates és que el poble vulgar és mentider. “Nosaltres els verços”, així s'autoanomenaven els nobles en l'antiga Grècia.»

FRIEDRICH NIETZSCHE
Més enllà del bé i del mal

Qüestions

- Describeix les classes de moral que exposa Nietzsche.
- En què es basa la moral nietzschiana?
- Què pensa Nietzsche amb relació a la moral cristiana?

Activitats

UNITAT 1

d'autoavaluació

4. Per quina raó Nietzsche s'autoconsidera l'iniciador d'una nova filosofia?

5. Què vol dir el terme *nihilisme*? Quants tipus de nihilisme hi ha?

6. Què significa *transvalorar*?

de reforç

2. Explica a què fa referència la *filosofia de la sospita* i respon les preguntes següents:

- a) Per què els filòsofs de la sospita són ateus?
- b) Per quines raons critiquen l'individu burgès?

7. Respon les preguntes següents relatives al pensament de Nietzsche:

- a) Quin és l'error de la tradició filosòfica occidental?
- b) En què consisteix la *genealogia*?
- c) Què proposa aquest autor davant els conceptes tradicionals del *bé* i el *mal*?

8. Completa els buits amb les paraules adients:

- a) L'error greu de la tradició racionalista és haver identificat, perquè el pensament només és una de les expressions de i, per tant, no és
- b) D'altra banda, Nietzsche rebutja el pensament ètic kantian, el concepte principal del qual és i queda expressat en En definitiva, allò que fa el discurs ètic kantian és sotmetre la a la

9. Quina situació de la vida quotidiana podria posar de manifest la contraposició *seny-rauxa* que planteja Nietzsche? Raona la resposta i digues quina funció tenen les figures d'Apol·lo i Dionís en la seva filosofia.

10. Respon les preguntes següents relatives al concepte de *superhome*:

- a) Per què creus que el superhome no és Superman?
- b) Quin és el criteri bàsic del superhome?

UNITAT 1

Activitats

- c) Quines experiències morals ignora el superhome?
- d) Per què la moral nietzschiana és la *moral de senyors*?

d'ampliació

- 6. Tria un d'aquests temes i desenvolupa'l:
 - a) Nietzsche és un autor «destructiu».
 - b) El paper de l'individualisme en Nietzsche.